

OBSAH

Předmluva	9
Úvod, rozdělení látky	11
A. BIOCHEMICKÉ ZMĚNY V SYSTÉMU ZABEZPEČUJÍCÍM METABOLICKÉ VZTAHY ORGANISMU K ZEVNÍMU PROSTŘEDÍ	
GASTROINTESTINÁLNÍ TRAKT	17
Chůť k jídlu a hlad	17
Gastrointestinální složka a regulace příjmu potravin	17
Slinná sekrece	18
1. Gastroduodenální onemocnění	20
Žaludek, mechanismus žaludeční sekrece	20
Vyšetřování žaludeční sekrece	23
Vředová choroba	29
Krvácení gastroduodenální	31
Pylorostenosa	32
Biochemické změny po žaludečních operacích	32
Karcinom žaludku	33
Plán biochemických vyšetření u onemocnění žaludku	34
2. Onemocnění pankreatu	36
Pankreas	36
Funkční vyšetřování pankreatické sekrece	37
Akutní pankreatitis	39
Chronická pankreatitis	40
Nádory pankreatu	40
Metabolické (nutriční) poškození pankreatu	40
Mukoviscidosa	41
3. Onemocnění intestinálního traktu	42
Intestinální trakt	42
Resorpce ze střeva	43
Změny při nedostatečném střevním vstřebávání	47
Whiplova choroba	50
Střevní karcinoid	51
Tlusté střevo	51
Ulcerošní kolitis	51
Střevní obstrukce	52
4. Jaterní choroby	53
Ikterus	55
Bilirubin a jeho metabolismus	55
Klasifikace ikterů podle mechanismu jejich vzniku	66
Metabolické funkce jater a jejich poruchy	69
Metabolismus sacharidů	69
Metabolické pochody Krebsova cyklu	75
Metabolismus lipidů	79
Metabolismus steroidních hormonů v játrech	85
Metabolismus aminodusíku	88
Plasmatické bílkoviny	91
Metabolismus vody a elektrolytů	93
Metabolismus železa	94
Vztahy mezi ultrastrukturou a metabolickými pochody v jaterní buňce	94
Funkční vyšetřování jater	98
Vztah mezi strukturou jaterní tkáně a funkčním vyšetřením	113
Syndromy jaterního selhání	114
Jaterní kóma	115

Chronická hepatopatie, jaterní cirhosa	118
Obstrukční ikterus	121
Cholelithiasa	122
B. BIOCHEMICKÉ ZMĚNY V SYSTÉMU ZARUČUJÍCÍM METABOLICKOU INTEGRACI ZEVNÍHO PROSTŘEDÍ A TKÁŇOVÉHO METABOLISMU	
KREVNÍ CHOROBY	131
1. Červená krvinka	131
Metabolické projevy červené krvinky	131
Hemoglobin	145
Synthesa hemoglobinu	145
Tvorba methemoglobinu	150
Degradace hemoglobinu	151
Metabolismus železa	152
Biochemické faktory v regulaci erythropoese	153
Choroby červené krevní složky	157
Úbytek hemoglobinu — anémie	157
Znehodnocení hemoglobinu pro přenos kyslíku	170
Změny v přenosu kyslíku hemoglobinem	171
2. Leukocyty	175
Metabolické pochody leukocytů	177
3. Trombocyty	182
4. Krevní plasma	187
Konstelační typy	197
Anomálie v některých složkách bílkovinného spektra	200
Systém hemokoagulační a fibrinolytický	209
Krevní srážlivost	210
Inhibice krevního srážení	218
Fibrinolýsa	219
C. BIOCHEMICKÉ ZMĚNY V SYSTÉMU UDRŽUJÍCÍM TRANSPORT KRVE A TĚLESNÝCH TEKUTIN	
1. CÍRKULAČNÍ APARÁT	227
Metabolické změny při koloběhové insuficienci	230
Biochemické změny při infarktu myokardu	238
Srdeční selhání a jaterní funkce	240
2. ATHEROSKLEROSA (arteriosklerosa)	243
Vyčerňovací reakce	248
3. Hypertense	251
Esenciální hypertense	252
Feochromocytom (Paragangliom hypertensif)	258
D. BIOCHEMICKÉ ZMĚNY V SYSTÉMU UDRŽUJÍCÍM HOMEOSTASU	
REGULACE HOMEOSTASY	263
1. Ledviny	263
Přehled renální funkce	264
Renální clearance	269
Regulační funkce ledvin	270
Proteinurie	273
Akutní glomerulonefritida	275
Nefrotický syndrom	276
Chronická pyelonefritida	278
Urémie	278
Nefrolithiasa	282
2. Poruchy vodního a elektrolytového metabolismu	285
Fysikálně chemické vlivy zúčastněné na metabolismu vody	288
Neurohumorální regulace vodního a elektrolytového metabolismu	288
Klasifikace příčin poruch vodního a elektrolytového metabolismu	294
Vznik edému a mechanismus účinku diuretik	305
3. Metabolismus vápníku a fosforu	311
Příštítná tělíska	311
Poruchy kalciového metabolismu	318
Endokrinní poruchy (jiné než poruchy funkce) příštítné žlázy	324

Metabolismus fosforu	324
Metabolismus magnesia	325
4. Metabolismus jodu a jeho poruchy	327
Štítná žláza	327
Hyperthyreosa	336
Hypothyreosa a myxedém	338
Změny ve funkci kůry nadledvín	340
Biochemie kortikoidů	340
Změny metabolismu po podání kortikoidů	363
Stavy se změnou funkcí nadledvinné kůry	376
Hypofunkce nadledvinné kůry	376
Addisonova choroba	377
Hyperfunkce nadledvinné kůry	381
Cushingův syndrom	381
Adrenogenitální syndrom	382
Syndrom nadbytečné sekrece mineralokortikoidů	383
Connův syndrom	384
Vyšetřování funkce nadledvinné kůry	386

E. PORUCHY METABOLICKÉ (METABOLICKÉ CHOROBY A VROZENÉ METABOLICKÉ ODCHYLKY)

PORUCHY METABOLICKÉ	405
1. Diabetes mellitus	405
Insulin	408
Nadledvinná kúra — glukokortikoidy	414
Další endokrinní vlivy	415
Intermediární metabolismus a jeho odchylky u diabetu	415
Diabetická ketosa	418
Diabetické kóma	419
Metabolismus dusíku u diabetu	420
Perorální antidiabetika	422
Diferenciální diagnosa glukosurie	423
2. Metabolické poruchy zpracování některých cukrů	427
Galaktosémie	427
Pentosurie	428
3. Glykogenosa — nemoc Gierkova—Creveldova	429
4. Poruchy lipidového metabolismu	433
Otylost	433
Jiné poruchy lipidového metabolismu	438
Hypercholesterolemie	439
Lipidosy se zvýšeným obsahem lipidů v krevním oběhu	439
Nemoc Hand-Schüller-Christianova	442
Nemoc Gaucherova (Cerebrosidosa)	442
Nemoc Niemannova-Pickova	443
Nemoc Tayova-Sachsova	443
Poruchy vyvolané kongenitálním defektem lipoproteinů	444
5. Poruchy dusíkatého metabolismu	445
Aminoacidurie	445
Kongenitální aminoacidurie	446
Oligophrenia phenylpyruvica	446
Tyrosinasa	448
Alkaptonurie	448
Hartnupův syndrom	449
De Toni-Debré-Fanconiho syndrom	449
Cystinosa	450
Cystinurie	450
Homocystinurie	451
Vrozená intolerance lysinu	451
Vylučování argininu a jantanu	451
Vylučování kyseliny β -aminomáselné	451
Maple-sirup-urine disease	452
Sdružení jiných kongenitálních afekcí metabolických s aminoacidurií	452
Wilsonova choroba	452

Galaktosémie	452
Loweho syndrom	452
Svalové dystrofie	453
Hypofosfatázie	453
Hyperamonieémie	453
Získaná aminoacidurie	453
Porfyrinurie a porfyrie	454
Druhotné symptomatické porfyrinurie	455
Porfyrická choroba	456
Hemochromatosa	460
Poruchy v metabolismu kyseliny močové	461
Dna	461
Některé jiné metabolické poruchy	465
Primární hyperoxalurie	465
Vylučování kyseliny orotové	465
Xanthinurie	465
METABOLISMUS PŘI MALIGNÍCH ONEMOCNĚNÍCH NÁDOROVÝCH	467
NÁDOROVÁ MALIGNÍ ONEMOCNĚNÍ	469
Základní představy o proteosynthese	470
Kancerogenese	479
Metabolické pochody v nádorech	482
Biochemické změny u nádorových onemocnění, jichž se používá v laboratorní diagnostice malignity	485
Změny v krvi	486
Změny v moči	487
TABULKY A DIAGNOSTICKÉ PŘEHLEDY	493
Složení plasmy nebo séra	495
Složení moči	498
Složení stolice	501
Výpotky	502
Diferenciálně diagnostické hodnocení nálezů zvýšených a snížených hodnot	503
Nejdůležitější funkční biochemické zkoušky používané v diagnostice	517
Glukosová toleranční zkouška po podání 50 g glukosy nalačno jednorázově	517
Funkční zkoušky žaludeční a pankreatické sekrece	518
Zkoušky funkce jater	520
Zkoušky funkce ledvin	523
Zkoušky aktivity: nadledvina — hypofýza	525
Přehled nálezů	527
REJSTŘÍK	528
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	547